

● Crowdfunding voor startkapitaal Stichting Digitalisering Twentse Historische Kranten

● Houd de Twentse historie levend en geef uzelf of een ander een unieke voorpagina cadeau!

● Grote regionale publieksactie voor digitale ontsluiting Twentse krantenarchieven

Twente in 42.900 voorpagina's

Grasduinen door de geschiedenis van Twente? Met ingang van vandaag kan dat op www.tubantia.nl/twentsevoorpagina. Daar hebben we alvast 143 jaargangen voorpagina's van Tubantia voor u klaar staan: bijna 43.000 gescande voorpagina's. En daar gaan we, met uw hulp, iets mee doen!

ENSCHDE
door Rob Wissink

De website met afbeeldingen van vele duizenden voorpagina's dient een hoger doel: geld inzamelen voor het ambitieuze project om alle kranten die sinds 1844 in Twente zijn verschenen digitaal toegankelijk te maken. Daartoe is in oktober 2013, met steun van Regio Twente, de Stichting Digitalisering Historische Twentische Kranten (SDHTK) opgericht. Projectleider Siebe Rossel heeft in opdracht van Regio Twente een rapport uitgebracht waarin hij concludeert dat het digitaliseren van de circa 3 miljoen krantenpagina's ongeveer 4 ton gaat kosten. Hij berekende dat de klus werk oplevert voor 217 voltijdbanen gedurende drie jaar. Het werk zou naar zijn idee kunnen worden uitgevoerd door drie- tot vierhonderd mensen met enige afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Mensen die bij uitstrek geschikt zijn om repetierend werk te doen in een sociaal veilige omgeving. Dit soort werktrajecten werd voorheen

door het rijk betaald. Met ingang van dit jaar is die taak overgeheveld naar de gemeenten (Participatiewet). Het digitaliseringsplan van de SDHTK zou voor Twentse gemeenten een uitgelezen kans zijn om enkele honderden moeilaik plaatsbare werkzoekenden aan werk te helpen. Zover is het nog niet. Eerst wil de SDHTK de randvoorwaarden geregeld hebben. Dat betekent dat er onder andere software, scanapparatuur en computers moeten worden aangeschaft, dat er mensen moeten worden opgeleid en werkruimten moeten worden ingericht.

Het stichtingsbestuur, onder voorzitterschap van Kees Ooijevaar, heeft al een klein startkapitaal bijeen gebracht door particuliere subsidieverstrekkers en erfgoedinstellingen aan te schrijven. De ervaring leert dat het digitaal ontsluiten van de Twentse krantenarchieven een hoge aaitbaarheidsfactor kent. Twentenaren zien het toch als hun 'morele plicht' om dit culturele erfgoed voor komende generaties in stand te houden. Het zou immers doodzonde zijn als het krantenarchief verloren gaat. Het herbergt een schat aan informatie over Twente en de Twentenaren. Of, zoals Siebe Rossel het mooi verwoordde: „Ons DNA zit in die kranten.”

Met hulp van De Twentische Courant Tubantia en digitaliseringsbedrijf X-Cago uit Roermond heeft de SDHTK bijna 43.000 voorpagina's laten scannen. Het werk is met een geavanceerde scanner uitgevoerd door cliënten van de regionale instellingen MOT/De Kapstok, Mediant en Surplus. Daarmee werd proefondervindelijk bewezen dat de scanwerkzaamheden onder supervisie prima verricht kunnen worden door mensen met een autistische aandoening of een lichte psychische stoornis. Het resultaat van hun inspanningen staat nu op www.tubantia.nl/twentsevoorpagina

De krant: van een

Wie de website met voorpagina's van Tubantia (en sinds de fusie in 1996 De Twentische Courant Tubantia) bezoekt, overziet in een paar muisklikken de ontwikkeling van de krant als nieuwsmedium in 143 jaar. De eerste Tubantia in 1872 is niet meer dan een velleetje papier. Een nieuwspanflet op tabloidformaat. Veelal dienstmededelingen van hogerhand. Zonder pakkende koppen en foto's. Zo valt er op de voorpagina van 16 april 1912 onder het rubriekje Buitenland te lezen: 'Een telegram uit Montreal meldde gisteren dat het stoomschip Titanic...'

Vier Duivels. Een plaatsbewijs derde rang kost 10 cent.' Na 1920 verschijnen er af en toe ook foto's op de voorpagina's. Aanvankelijk portretten van nois kijkende hoogwaardigheidsbekleders in uniform, later ook nieuwsfoto's. Vaak van branden of natuurrampen. Pas rond 1950 verandert het 'gezicht' van de krant. Typografie en beeld worden belangrijker. De koppen worden groter en spannender. Foto's bepalen het beeld van de voorpagina, die meer en meer een etalagefunctie krijgt. Inhoudelijk valt op dat de voorpagina's tot ver in de jaren tachtig vrijwel uitsluitend 'gewichtig' bin-nenlands en buitenlandse nieuws brengen, met een voorkeur voor onderwerpen die de lezer rechtstreeks in de portemonnee raken. Beurskoersen, pensioenvoorzieningen, kinderbijslag, ontslagen, strakken, brandstofdrijven. Opvallend is ook de altijd uitgebreide aandacht voor het weer. Windkracht en waterstanden waren be-

1965

Steunkleur

1995

Kleurenfoto

2007

Tabloid